

A cseh versenyhatóság szankcionálhatja egy világméretű kartellnek a Cseh Köztársaság területén ezen tagállamnak az Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőzően kifejtett hatásait

A Bizottság nem rendelkezik hatáskörrel a kartell ezen hatásainak szankcionálására, még ha e kartell a csatlakozást követően is szűnt meg

A jelen ügy tárgya egy, a gázszigetelt kapcsolóberendezések¹ piacán működő nemzetközi kartell, amelyben 1988 és 2004 között különböző időszakokban számos neves európai és japán elektrotechnikai vállalkozás vett részt. Mind a Bizottság², mind a cseh versenyhatóság vizsgálta e kartellt, és mindkét hatóság bírságokat szabott ki az érintett vállalkozásokkal szemben. Ennek keretében a cseh versenyhatóság a Bizottság által indított eljárást követően indított eljárást, továbbá a Bizottság határozathozatalát követően hozott határozatot. Mind a fenti eljárások lefolytatására, mind a bírságok kiszabására 2004. május 1-jét követően, vagyis a Cseh Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozása után került sor.

A Bizottság a kartell uniós piacon kifejtett versenyellenes hatásait vizsgálta és az uniós versenyjogi szabályokat alkalmazta³. A cseh versenyhatóság viszont a kartell Cseh Köztársaság területén kifejtett hatásait vizsgálta és a cseh versenyjogi szabályokat alkalmazta. A cseh versenyhatóság mindazonáltal a kartell Cseh Köztársaság területén 2004. május 1-jét megelőzően kifejtett hatásainak szankcionálására szorítkozott.

A Toshiba és a kartellben részt vevő más társaságok a cseh bíróságok előtt eljárást indítottak a cseh versenyhatóság határozatával szemben. E társaságok úgy vélik, hogy e határozat ellentétes az európai versenyszabályokkal (nevezetesen az 1/2003 rendelet rendelkezéseivel), amely jogszabály szerint a tagállamok versenyhatóságai automatikusan elveszítik hatáskörüket, ha a Bizottság a versenyszabályok megsértése miatt eljárást indít. Ezzel kapcsolatosan hangsúlyozzák, hogy a Bizottság megállapításai szerint a kartell 2004. május 11-én – vagyis a Cseh Köztársaság Unióhoz való csatlakozását követően – szűnt meg, és hogy a Bizottság határozata a kartell Cseh Köztársaság területén kifejtett hatásaira is vonatkozik. A szóban forgó társaságok arra hivatkoznak, hogy magatartásukat kétszeresen szankcionálták, mivel a cseh versenyhatóság egy olyan jogsértés miatt szabott ki bírságot velük szemben, amely korábban már egy uniós határozat

¹ A gázszigetelt kapcsolóberendezések a villamossági alállomások fő alkotórészei, amelyek a magasfeszültségű villamos áramot hivatottak alacsonyfeszültségű villamos áramra változtatni és fordítva. A kapcsolóberendezés feladata a transzformátor túlterheléstől való megóvása és/vagy a villamos áram hibás transzformátortól való elszigetelése.

² A Bizottság 2007. január 24-én hozott C(2006) 6762 végleges határozatával összesen 750,71 millió euró összegű bírságot szabott ki. Azon vállalkozások, amelyekkel szemben a Bizottság bírságot szabott ki, a bizottsági határozat megsemmisítésére, illetve a velük szemben kiszabott bírságok csökkentésére irányuló eljárást indítottak a Törvényszék előtt; az európai vállalkozások által indított eljárások tekintetében lásd a Törvényszék 2011. március 3-i ítéleteit a T-110/07. sz., Siemens AG kontra Bizottság ügyben, a T-117/07. és T-121/07. sz., Areva, Areva T & D Holding SA, Areva T & D SA, Areva T & D AG és Alstom kontra Bizottság egyesített ügyekben, valamint a T-122/07–T-124/07. sz., Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd., Siemens Transmission & Distribution SA és Nuova Magrini Galileo SpA kontra Bizottság ügyekben, valamint a 15/11. sz. sajtóközleményt; a japán vállalkozások által indított eljárások tekintetében lásd a Törvényszék 2011. július 12-i ítéleteit a T-112/07. sz., Hitachi és társai kontra Bizottság ügyben, a T-113/07. sz., Toshiba kontra Bizottság ügyben, a T-132/07. sz., Fuji Electric Co. Ltd kontra Bizottság ügyben, valamint a T-133/07. sz., Mitsubishi Electric kontra Bizottság ügyben, valamint a 70/11. sz. sajtóközleményt.

³ A Bizottság az 1/2003 rendelettel együttesen értelmezett EK 81. cikk és az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodás 53. cikke alapján bírságkiszabásra irányuló eljárást indított.

tárgyát képezte. Márpedig a cseh versenyhatóság ezen magatartása sérti az ugyanazon tényállás kétszeres büntetése tilalmának szabályát (*ne bis in idem* elve).

A Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság, Cseh Köztársaság) arra vár választ a Bíróságtól, hogy az a tény, miszerint a Bizottság a határozatában megállapította, hogy a kartell néhány nappal a Cseh Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozását követően szűnt meg, és a cseh versenyhatóság 2004. május 1-jét – amely egyben az 1/2003 rendelet hatálybalépésének időpontja – követően indított eljárást, továbbá ezt az időpontot követően hozott határozatot, azt jelenti-e, hogy a cseh versenyhatóságnak megszűnt az a hatásköre, hogy megvizsgálja és szankcionálja a kartellnek a csatlakozást megelőzően [a Cseh Köztársaság területén] kifejtett hatásait.

A Bíróság először is emlékeztet arra, hogy az uniós jog a Cseh Köztársaság számára csatlakozásától, vagyis 2004. május 1-jétől fogva kötelező, és a Szerződésben, illetve a csatlakozási okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandó ebben az államban. E tekintetben sem a Szerződések, sem a Cseh Köztársaság csatlakozási okmánya nem tartalmaznak olyan egyértelmű rendelkezést, amely az uniós versenyszabályoknak az ebben az államban a csatlakozását megelőzően létrejött versenyellenes hatásokra történő visszamenőleges alkalmazását indokolja. Márpedig ilyen kifejezett rendelkezés hiányában a jogbiztonság elve megköveteli, hogy e versenyellenes hatásokat a megvalósulásukkor hatályos jogszabályok – vagyis a cseh jog – fényében vizsgálják meg. A Bíróság tehát megállapítja, hogy **az uniós versenyjogi szabályok nem alkalmazhatók egy olyan kartell versenyellenes hatásaira, amelyek a Cseh Köztársaság területén ezen állam Unióhoz való csatlakozását megelőzően valósultak meg.**

A Bíróság a nemzeti hatóságok és a Bizottság kartellekkel kapcsolatos hatáskörének elhatárolása tekintetében továbbá emlékeztet arra, hogy az 1/2003 rendelet értelmében az **uniós versenyszabályok** alkalmazására vonatkozó hatáskör a Bizottság és a tagállamok versenyhatóságai között megosztott. A Bíróság mindazonáltal hozzáteszi, hogy a tagállamok versenyhatóságainak megszűnik ez a hatásköre, amikor a Bizottság bírságkiszabásra irányuló eljárást indít. Ezen túlmenően amikor a Bizottság ilyen eljárást indít, a nemzeti hatóságoknak az a lehetősége is megszűnik, hogy a **kartelleket tiltó nemzeti jogszabályokat** alkalmazzák.

Mindazonáltal a Bíróság megjegyzi, hogy **az uniós versenyszabályok nem rendelkeznek arról, hogy a Bizottság által indított eljárás állandó és végleges jelleggel megszünteti a nemzeti versenyhatóságok azon hatáskörét, hogy a nemzeti versenyjogi szabályozást alkalmazzák.** Éppen ellenkezőleg, **a nemzeti versenyhatóságok ismét hatáskörrel rendelkeznek, amint a Bizottság által indított eljárás befejeződik,** mivel a nemzeti és az uniós versenyjogi szabályok párhuzamosan alkalmazandók. Az európai és a nemzeti versenyszabályok ugyanis a versenykorlátozó magatartásokat eltérő szempontok alapján értékelik, továbbá hatályuk nem fedi egymást. Mindemellelt a Bíróság pontosítja, hogy a nemzeti versenyhatóságok nem hozhatnak a Bizottság által elfogadott határozattal ellentétes határozatot.

Továbbá miután a Bizottság határozatot hozott, a nemzeti versenyhatóságok az uniós versenyjog alapján is hozhatnak határozatot a kartellel kapcsolatosan, feltéve, hogy tiszteletben tartják a Bizottság határozatát. Ezzel kapcsolatosan a Bíróság hangsúlyozza, hogy a tagállami versenyhatóságok nem csak akkor rendelkeznek ismét hatáskörrel, ha a Bizottság úgy határozott, hogy valamely kartellel szemben nem alkalmazza az uniós versenyszabályokat, hanem e hatáskör fennáll a Bizottság által az 1/2003 rendelet alapján meghozható összes határozat tekintetében.

Következésképpen a Bíróság azt a választ adja, hogy **a cseh versenyhatóság jogosult határozatot hozni a kartellnek a Cseh Köztársaság Unióhoz történő csatlakozását megelőző időszakban kifejtett versenyellenes hatásai tekintetében.**

Végül a Bíróság megállapítja, hogy a Bizottság csupán a kartell Európai Gazdasági Térségen⁴ belüli következményeit szankcionálta, és kifejezetten az Unió régi tagállamaira, valamint az EGT-

⁴ Az Európai Unió, Izland, Liechtenstein és Norvégia.

Megállapodás szerződő feleire hivatkozott. A Bizottság határozata tehát a kartellnek a Cseh Köztársaság területén a csatlakozását megelőző időszakban kifejtett esetleges versenykorlátozó hatásait nem szankcionálja. Ezt a megállapítást egyébiránt megerősíti az a tény, hogy a Bizottság a határozatában nem vette figyelembe az Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott államokat a bírságok kiszámítása során.

Tekintettel arra, hogy a cseh versenyhatóság kizárólag a kartell Cseh Köztársaság területén 2004. május 1-jét megelőző időszakban megvalósult következményeit szankcionálta – amelyeket a Bizottság nem vett figyelembe a bírságok kiszabása során –, a Bíróság megállapítja, hogy kettős büntetés hiányában a **ne bis in idem elve nem került megsértésre.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106